

Milan Kleč
KNJIGE

ilustriral Marko Derganc

Takole je. Star sem. In samo še takšen bom. Tako bi lahko vse skupaj poudaril. Ja, samo še takšen bom. Ja, star. Nepopravljivo star, vsak dan bolj. Hočem le povedati, da se veliko stvari povsem drugače razporedi. Ne govorim o zagrenjenosti, sploh ne, saj enemu takemu vzdihu obvezno sledi tudi naslednji, ki se glasi takole: vse je še pred mano.

In tudi temu ne sledi grenek nasmeh, skratka, počutje sploh ni tako slabo, kot bi si mislil, potem pa mimogrede narediš kakšno napako, ki si je brez vzdihov nekako ne bi privoščil. Do nje sploh ne bi prišlo, ali kako naj rečem. Kar veliko dni in noči sem premleval, kaj naj bi še sledilo. Mislim, kaj naj bi si privoščil. Kot da je bilo dovolj oklevanja. Tako nekako se je lomilo v meni.

In če sem že pri vzdihih. Res je tako, da si že za vsako malenkost, ki jo opraviš, ne bom rekel niti tega, da si jo privoščiš, rečeš, saj je zadnjič. In lahko bi našteval, koliko je vsega, s čimer si še zadnjič postrežeš, in je potem morda celo tako, da se tega zavešaš. In ni slab občutek, prekletost da ni. Da pa vseeno ne bo brez grenkega priokusa, naj povem, da se česa tudi preprosto prepozno spomniš, da preveč odlahaš, potem pa kakšna želja tudi zamre, preprosto ni je več. Le še bled spomin ostane na vse skupaj, a ne tolčeš se po glavi, kot bi se še pred leti.

Ja, tako je s starostjo. Na hitro povedano. Tudi kaj za nazaj hočeš opraviti. Dobro, v mojem primeru. Kot da imam vsaj jaz nenehno opravka z vestjo. S prekletost vestjo, čeprav je mogoče delovalo, da nimam z njo nič, a to ne drži. Celó nikakor ne drži. In tega je

kar veliko. Mislim, da bi lahko kaj popravil za nazaj. Vsaj še eno življenje bi potreboval, da bi nekako prekril sramote, ki so se mi zvrstile.

In nekje je treba začeti.

Eden izmed najgrenkejših spominov se dotika Mile Kačič. Ljube Mile Kačič. Gotovo sem že kaj povedal o tem zapletu, ali kako bi lahko drugače poimenoval svojo objestnost, nadutost, oholost in še kaj bi se našlo, skratka, četudi sem to že kdaj omenil, ni nikoli prevečkrat. Samo še opravičeval bi se lahko, eden mojih večjih poklonov pa bi bil namenjen prav omenjeni.

Še dandanes ne vem, zakaj sem si privoščil tisti izpad. Po mojem, tako se mi vsaj ta trenutek zdi, ga nisem niti prevečkrat omenil, zdi se mi, da sem ga le bolj ošinil, ker me je bilo preprosto preveč sram, da bi se do konca razodel. In še nekaj je. Prav neverjetno se mi zdi, kako je šlo lahko to tako neopaženo mimo. Govorim na splošno. Saj ni nihče rohnal, a vse bolj se kaže, da so vsi okrog mene bolj prisebni, kot se mi je zdelo, in da sem le jaz nekoliko ali pa kar precej skrivenčen. Saj se ne znam niti izraziti, sem pa gotovo tisti, s katerim ni vse v redu. In kaj potem, če se kar po vrsti spravljam na vse okrog sebe in pri drugih iščem ali sem iskal napake, gotovo sem vse skupaj počel še toliko bolj zagnano prav zato, da bi nekako v drugi plan potisnil in predvsem skril svoje. Še vedno napake, le kaj drugega.

Ja, Mila Kačič.

In Cankarjev dom.

Tam se je zgodilo, tam je bil kraj zločina, ali kako bi rekel.

Z vsako besedo se opravičujem in obenem klanjam Mili Kačič, to naj bo jasno kot le kaj. Nobenih napak ne sme biti. Vsaj enkrat, bi lahko zavzdihnil, in najraje bi se kar pri priči zavihtel na konec tega zapisa. Tudi vsaj enkrat, in prav o tem bom očitno govoril, če se lahko spet malo umaknem od omenjene. Že to trdo zveni, saj omenjena. Res, kaj mi je bilo tega treba?

* * *

Dobil sem vabilo, preprosto, neka obletnica je bila, zadevala je Ivana Cankarja, mislim, da je vse skupaj organiziral DSP, spet ta DSP, ali celo Cankarjev dom, natančno res ne vem, recimo, da sta se povezali ena in druga institucija, tako bo še najbolje, skratka, nastopil naj bi tudi jaz in na nekakšnem literarnem večeru kaj povedal, torej zaupal svoje mnenje o omenjenem pisatelju, velikanu naše proze. Sprejel sem povabilo, a gotovo je že jasno, da bi bolje storil, če ga ne bi in bi se vsaj poskušal nekako opravičiti. In še iskreno bi to lahko storil. Vedno se najde kakšen izgovor. Saj potem ne bi tam žalil, ker ne bi niti mogel.

Sem potem žalil?

Več kot očitno.

Saj sem vedel, v kaj se spuščam, čeprav je tudi res, da bi morda še šlo, če bi ne bila udeležena Mila Kačič. Spomnil sem se, ta trenutek me je prešinilo, da je sodeloval tudi Dimitrij Rupel. Kot pisatelj in ne

kot politik, kar sem morda brez razloga poudaril, ker je nazadnje eno in isto, česar nimam namena posebej pojasnjevati, in to za nobeno ceno.

Bila je dilema. Vedno je. Že ko sem dobil vabilo, je bilo sila zagatno, ker le kako naj bi jaz govoril o Ivanu Cankarju, o katerem nisem imel pojma. Niti sanjalo se mi ni o njem. Dobro, kdo je, to sem že vedel, končno sem tudi jaz sedel kakšno uro v kakšnem razredu v kakšni šoli, kar še ne pomeni, da sem od njega tudi kaj prebral.

In smo že tam.

Ja, dokaj hitro.

Kaj naj rečem drugega, kot da sem javno priznal, da nisem od Ivana Cankarja prebral niti besedice. Nisem dodal, da če nisem niti besedice, mora to pomeniti in biti povsem jasno, da nisem niti nobene knjige. Niti pesmi niti drame. Gotovo se je z vsem tem ubadal, saj sem slišal kaj o njem. Celo veliko se je govorilo in še več kot to. Po njem so poimenovane šole, večkrat sem se sprehajal po cesti, ki nosi njegovo ime, to in ono se je vrtelo okrog njega, spomeniki so se postavljali, torej res ni mogel biti kar tako, če lahko preprosto rečem. Še vedno Ivan Cankar, in če bi le do njega čutil, to pomeni, zaznaval slabo vest, čeprav je morda prav to zanimivo. Saj me je nekako vedno zanimalo, kako bi se kdo obnašal, če bi mu rekel, mislim, takole v obraz, da nisem od njega prebral niti ene same vrstice. In da ga morda celo spoštujem, ker mi je pač v redu človek. Denimo. Ivan Cankar mi vzbuja zaupanje, ne morem reči da ne, in po mojem, če bi pogledal njegovo fotografijo, nisem

tako sekal mimo. In to kar se vsega tiče. Res pa je, da veliko stvari primerjam z današnjimi časi, z današnjo občutljivostjo, ko bi bilo gotovo greh zaupati tudi to, da namreč ni le Ivan Cankar tisti oziroma mu ne pripada ta čast, od katerega nisem prebral niti besedice, ampak da je takšnih v resnici zelo veliko, kam dlje si pa že ne upam seči, ker bi bili rezultati najbrž osupljivi in mi spet ne bi nihče verjel. Tako pač je. Naj se za hip ali dva vrnem k tisti prekleti prireditvi, čeprav bom maloprej omenjeno nekoč preveril. Preklete, da bom, ker me zanima odziv dandanašnjih piscev, če bi jim to vrgel pod nos. Preklete ponosni so, takšna je že njihova hoja, vse to in prav vse na njih, kot kakšne svetinje so. In kaj šele, da bi kdo kaj takega izjavil, čeprav ne vem, kako lahko to sprejemajo, saj je vendarle popolnoma jasno, tega tudi sami gotovo ne morejo spregledati, da se knjige tiskajo tam okrog dvesto, tristo izvodov, štiristo je gotovo že uspeh. Ne vem, vsaj mene bi zgrabila nepopisna tesnoba, če bi se tega zavedal. Končno je to navedeno v kolofonu. Ali pa vsi stavijo na nekakšno prihodnost, ko se bodo razmere spremenile, in sicer v sami srži, ampak to se bo zgodilo šele po kakšni smrti. Ne bi o tem pretirano, ker bi lahko kaj hitro spet začel žaliti, kot bi bila žalitev že preprosto dejstvo, da se niti pesniki in pisatelji v tem prostoru ne berejo med sabo, kar je res že vprašljivo. Ja, pod vprašaj postavlja vse skupaj, smotrnost in vse te reči, o čemer je bilo ne nazadnje zapisanih že veliko besed. A ne izgubljenih, da ne bo kakšnih pomot. Torej. Enkrat bom poskusil komu to zabičati, vrgel mu bom naprej, da vsaj ne bom izpadel,

kakor da se ukvarjam s tistimi, ki so že davno mrtvi, in kakor da jim kaj podtikam.

Jasno?

Jasno!

Dobro, vsaj meni. Je pa obenem že tako, kot da sem omenjenim to že vrgel v obraz na tisti prireditvi v Cankarjevem domu, pa ni bilo dobro. Tudi ta kulturni dom se imenuje po njem. Šele ta trenutek sem to opazil. Ne bom nič prisegal, a nekako udomačilo se je, saj se celo reče, da gremo v Cankarja. V redu, celo zelo v redu, ne bom pa tega spet s čim primerjal, a gotovo ne bo več novih kulturnih domov, da bi se še po kom imenovali. Kaj šele po nekom, ki je še živ, v čemer seveda tiči tudi bojazen, ali se bodo ti sploh obdržali, a s tem naj se seveda ubada kdo drug, čeprav ni hkrati nikjer rečeno, da se ne pečam prav s tem.

Kot rečeno, prišel sem na vrsto, le kaj drugega. Vedno prideš.

Bolje bi bilo, če ne bi.

Lahko bi tisti hip, ko so me napovedali, zapustil prireditve. A to bi gotovo delovalo kot kakšen protest, kar bi bilo vsaj še bolj neumestno.

Kakšnih deset nas je bilo. Mislim nastopajočih. Dvorana je bila polna. Sploh so bile takšne prireditve nekoč davno še dokaj dobro obiskane. Tega ne bi raziskoval. Le zakaj, če je nekaj gotovo. Dandanes je toliko prireditvev, da vsakega kolikor toliko prisebne-

ga odpelje kam drugam. Vse se je spremenilo. Ne bi spet o izvodih, takrat je bilo, kot rečeno, drugače. Le kaj je vleklo ljudi na prireditve, kjer so nastopajoči, ali kako naj jim sploh rečem, izražali svoja mnenja o Ivanu Cankarju? Ne bi vedel, njih bi bilo treba povprašati. Kdo bi že znal odgovoriti, ni kaj. In le kaj je vleklo nastopajoče, da so razkrivali svoja mnenja, ali kako bi rekel. Saj sem bil končno med njimi. Bolje bi bilo, če bi bil med publiko, in še bolje, če bi bil daleč stran. A odkorakal sem pred mikrofona in prebral tistih par vrstic, ki sem jih zložil za tisto priložnost. In priznal, kar nenehno govorim, da od Ivana Cankarja nisem prebral niti vrstice, in dodal, da obljubljam, da bom to v najbližji prihodnosti popravil. Prepričan sem bil, pri sebi seveda, da bom rešil svoj nastop, če bom javno obljubil, da bom že v bližnji prihodnosti pri priči nadomestil ta manko, ali kako naj spet rečem, saj je moral biti Cankar v redu, če so mu posvetili spominski večer. Kar ne morem verjeti. Očitno še dandanes ne.

In še nekam ponosnega sem se počutil. Ja, mladost. Še posebno ker sem maloprej omenil starost. Gotovo drugače tega tako ali tako ne bi storil. Usedel sem se in ne vem, mislim, da nisem niti poslušal drugih nastopajočih, občinstvo mi je zaploskalo. Celo nekaj smeha sem bil deležen, zgražanja nisem opazil. Nič ni priletelo vame, saj na takšne prireditve vsaj zaenkrat še ne hodijo z gnilimi paradižniki. Lahko bi pa jaz začel s tem. Vsaj z nečim pametnim, a potruditi se moram, da to čim hitreje pozabim, ker res lahko še kakšno takšno ušpičim. Ni mi več do izgredov,

kar pomeni, da mi je takrat očitno še bilo, sledil pa je konec. Vedno sledi konec. Morda bi moralo kaj trajati v nedogled. Ne vem, jaz tega res ne vem. In potem sta do mene stopila že omenjena.

Dimitrij Rupel se je smejal, dokaj živahno je to počel, in primaknil je, da mi tega, kar sem rekel, kaj pa drugega, seveda ne verjame. In nekaj sem spet robantil, da zakaj bi se potem tako izpostavil.

Kako neumno, gledano z današnjimi očmi, in seveda mi že takrat ni bilo všeč. Za njim je prišla na vrsto Mila Kačič. Tisto je bilo pa manj dobro, tisto sploh ni bilo dobro. Ne vem, kako naj rečem, toda otrpnil sem. Še posebno takrat, ko sem opazil, da komajda zadržuje solze.

Točno to.

Kaj mi je bilo tega treba?

Zakaj sem izzival?

Saj vem, da ni pravi izraz, toda spet ne morem pomagati.

Užalil sem jo. To simpatično gospo, ki je prišla do mene, sem nepopisno užalil. Ni bilo drugače. Niti za odtenek ne. Nobenega opravičila ni bilo. Kar naenkrat, ampak saj se nisem nikomur opravičeval. Nisem zato prišel v Cankarjev dom, nisem se zato spopadel z Ivanom Cankarjem, sledilo pa je točno to. Še sam nisem vedel, kaj se dogaja, toda Mila Kačič je bila res tako iskreno prizadeta, da bi bil slep, če tega ne bi opazil.

Ne, ni bilo dobro.

Kako da nisem na kaj takega prej pomislil? Da lahko koga užalim. Kaj sem se šel? Takrat pa zares.

Res mi ne bi bilo tega treba. In sploh ni šlo več za Ivana Cankarja. Sem pač z njim užalil, sem pač z njim prizadel, do česar mi res nikakor ni bilo. Ni bilo več nobene rešitve. In kot da se tega še zdaj oklepam. Saj nazadnje res še najbolj prizadeneš samega sebe. Ni kaj.

Gospo Milo Kačič sem začel kar objemati. Ne bom rekel, da se ni branila. Nisem ji zakrival solz, ki so privrele. Ne bi bilo slabo, če bi me sredi Cankarja začela lasati, če bi me dobro zlasala. Delinkvent sem bil, dobro, nič nimam proti temu, celo podpiram to, ampak lahko bi si izbral ustrežnejši kraj ali vsaj ljudi, ki so bili okrog mene. Mile Kačič očitno sploh nisem videl. Imel sem se za občutljivega in celo natančnega, če sem že delal in naredil kakšen izpad. A ta je bil načrtovan, česar do tedaj pri teh svojih podvigih, če jim še lahko tako rečem, nisem poznal, po navadi sem storil škandal povsem nenačrtovano, a saj ni pomembno in ne štejem, kateri me je bolj prizadel. Saj pravim. V končni točki se itak vedno vse zgrne nate, saj drugače ne bi opazil niti Mile Kačič, nič se ne opravičujem ali celo vlečem ven. Dobro, malo gotovo že, in kaj sploh še lahko dodam.

Postala sva prijatelja. Ne bom rekel, da nerazdružljiva, in naj ne zveni nenavadno, če rečem, da sva se tudi spoštovala. In to obojestransko, saj je povsem jasno, da sem jaz njo že od nekdanj spoštoval, bolj presenetljivo pa je, da je tudi ona mene. Ne rečem, da bi me drugače res zlasala ali kaj podobnega, mi primazala vsaj kakšno zaušnico ali kaj hujšega, ampak vse skupaj se je dokaj srečno izteklo, tu res ni kaj.

Lahko bi rekel edino še to, da ne bi bil nikoli prijatelj z Milo Kačič, če bi kdaj prebral Ivana Cankarja, kar še kako prekleto drži.

Nenavadna so ta pota življenja, bi lahko spet zavzdihnil, in zakaj končno ne bi. Z gospo sva se pogosto srečevala. In če smo že pri Ivanu Cankarju. Mislim, da se ne motim, da ga nisva nikoli več omenila. Sploh se nisva več spomnila nanj, kar pomeni obenem še nekaj, česar ni težko ugotoviti, in ni drugega kot to, da nisem držal obljube, da bi ga prebral. Kot rečeno, Mila Kačič me ni niti enkrat več zaslišala okrog tega, torej se je vse skupaj srečno izteklo. Kar se Ivana Cankarja tiče, je pa takole. Saj sem rekel, da ga bom prebral v bližnji prihodnosti, ki še vedno traja, in po uvodu sodeč je po dolgih dolgih letih od tistega pripetljaja v Cankarju nastopil pravi trenutek, da se ga končno lotim. Res nisem utegnil, rekel sem, in še povsem slučajno sem se spomnil vsega skupaj, čeprav je tudi res, da je obljuba tičala v meni, in res je, da sem pač tak zajeban tip, ali kako naj rečem, ki obljube drži.

Povsem nehote me je predramila *Butnskala*, ki sem jo pred kratkim gledal po televiziji. V *Butnskali* igra seveda tudi Mila Kačič, ki je nenadkriljiva. Sploh je bilo film zanimivo gledati, in sicer zaradi več razlogov, predvsem gotovo zato, ker v njem nastopa cela ekipa mojih prijateljev.

Kako mladi smo bili takrat.

PUŠTITE ME NA MIRU!...
NE MARAM ZDAJ!

To sem najprej zavzdihnil.

In koliko spominov je nenadejano privrelo na dan. Ne bi si mislil. Po drugi strani je že tako, da kmalu nisem bil nič več zadovoljen, da sem si film sploh privoščil. Da sem ga sploh gledal, ali kako naj rečem, kar pomeni, da je bilo dobro in ni bilo dobro.

Najraje bi kar naštel prijateljčke, ki so bili nekdam tako mladi. Nekaterih celo ni več med nami. Kako je čas pobegnil. Prav prekleto. In res sem spet pred dilemo, ali bi sploh koga poimenoval. Nekaj zamer je bilo tudi med nami, neprijetnih, katerim sicer nisem namenjal prevelike pozornosti, a zlasti določen obraz me je celo razjezil, pa sem mislil, kaj mislil, prepričan sem bil, da so zamere že davno mimo. Še posebno če je nekdo že v grobu. A očitno niti grob ne pomaga in celo nič ne zaleže.

Ne vem, ne vem.

Že zaradi enega samega obraza je bolje, da pustim tudi vse druge pri miru in se osredotočim na Milo Kačič. Končno govorim o njej, a nadutost me je vedno motila. Prav prsti me srbijo, ko mi kar ne gre iz glave določen alternativec. Vsaj bil naj bi alternativec. Ti so bili vedno najhujši. Sicer so spretno skrivali svoj pravi obraz, a neznosnejših ljudi prav gotovo ni, kot so prav v tako imenovani alternativni. O nasprotnem me ne more nihče prepričati. Res me srbijo prsti, da bi začel neusmiljeno obračunavati, a tu končno obračunavam s sabo. Ne morem spet pred samim sabo zatisniti oči. Tudi jaz sem pod kožo krvav. Pa še kako. Nazadnje je z zamerami res tako,

da marsičesa ne moreš niti sebi odpustiti. In kaj bi potem z drugimi. Saj bi se skrival za njimi.

Ne ne, nima pomena. Prav nobenega. Mila Kačič je v filmu žarela. V vseh pogledih. Prav neverjetno se mi je vedno zdelo, da se je podala v leglo tistih norcev. In še to je milo rečeno. Ne morem govoriti o tem. Zakaj se mi je sploh prikradlo v spomin? Preveč sem bil povezan z vsem skupaj, čeprav le v družbi, in ne bom rekel, da je še nenavadno, da nisem dobil nobene vloge, a s tem res ne smem nadaljevati, kot je tudi res, da že sam sebi težim.

Prekleti spomini. In če bi bili vsaj vedri. Res je, da sem hotel povedati le to, da sem se ob spominu na Milo Kačič po dolgem, zares dolgem času spomnil na obljubo, ki sem jo dal, in res je, da tudi Mile Kačič ni več med nami.

Prav pretresen sem, zdaj sem res.

Zadnjič sem jo videl v Jazz klubu Gajo. Mislim, da se je tako imenoval jazz klub. Da ni bil tudi na Cankarjevi? Čisto mogoče, če pa že ni bil, je bil gotovo čisto blizu. Vse je blizu. Ne bom posebej govoril niti o Mili Kačič, ampak res, koliko je teh prekletih spominov. Prav neverjetno. Sicer ni čudno, vendar vseeno. Tudi na omenjeni klub nimam kaj pretirano dobrih spominov. Ne bi se vtikal v njegovo delovanje in podobno, prej sem o vsem skupaj dvomil kot ne, ker spet je šlo za branje in s tem izkoriščanje tega, in sicer za čisto druge namene. Kot se je to gotovo

vedno počelo in se tudi dandanes, bolj natančen pa spet ne bi bil, če ne zaradi drugega, potem že zaradi tega, ker tako ne bi nikamor prišel in bi spet obstal na mestu, ampak kakšen izpad sem si privoščil tudi v tem klubu.

Ne ne, ne morem si zatiskati oči. Vsevprek bi lahko začel kričati, a nazadnje bi vse obsojanje pristalo na meni. Kot govorim. Ne morem se več izmakniti.

Omenil sem že, da je Gajo organiziral tudi branja. Milo rečeno. Koliko zla so mi zakuhali ti večeri. Literarni, kakšni drugi pa, če ni bilo teh, so bili lahko prav lepi. In v redu, seveda še vedno večeri.

Joj, prejoj.

Tisto tudi ni bilo dobro. Nikakor. Saj se ne bom odmaknil od Mile Kačič, čeprav se bom prej ali slej moral. Obljubljam, da se bo vse vrtelo okrog nje. To je spoštovanje, golo spoštovanje, a zmeden sem. Prekleta takšen sem, saj sem končno že bil pred podobnim podvigom. In sem ga tudi opravil.

O čem sploh govorim?

Nikoli ne bom vedel, ali je bila na tistem večeru tudi Mila Kačič.

Ja, Gajo me je povabil, da bi imel pri njem večer. Branje in te reči. Pristal sem, zakaj pa ne bi, ne bi spet dolgočasil s temi brezupnimi literarnimi večeri, hočem le povedati, da sem to storil zaradi preprostega dejstva, ker s tem početjem lahko komu pomagaš, da ima lokal sploh odprt. Saj sem že nekaj malega o tem, skratka, da se ne more nihče vtakniti v nepriernost gostinskega lokala, če tam, denimo, berejo. Kako so gostinci v resnici zviti. Saj pri meni se dogaja

kultura, vsi so padli na to in še na to, da je zaradi tega neusmiljeno navijal cene, denar pa spravljal v svoj žep.

Pravega profesionalca sem se počutil. Da oddelamo, sem krilil v pogovoru pred večerom, z rokami seveda, šele potem morda tudi kaj spijemo. In poslušal sem razne anekdote, kako je bil, denimo, še najbolj vprašljiv Tomaž Pengov. In kako zvit je bil Gajo, ko mu je do večera dal pivo le vsako uro. Morda bi moral tudi mene spraviti v karanteno, me nadzorovati do prireditve, toda jaz nisem bil v karanteni in se sploh ne spominjam, kako sem tisti večer prišel v Gajota, vem pa, že po pripovedovanju drugih, da sem bil tako pijan, da je bila prireditev v minuti končana, ker sem nemudoma zaspal in nisem utegnil odpreti niti ust. Pač še ena sramota. Pred leti sem jih zaznaval, kako naj rečem, manj tesnobno, kot jih očitno dandanes.

Ne, ni bilo dobro in res se nisem nikdar pozanimal, ali je bila med publiko tudi Mila Kačič. Kar malo me je sram, hočem pa počasi vse skupaj strniti in povedati naslednje.

Gajo mi je zameril, ker se mu nisem niti opravičil. Ne zato, ker sem mu razbil mikrofon ali zaradi teh reči, ampak že vemo zakaj. Posebno po vseh obljubah, ki sem jih bil poln, a izpolnil jasno nisem nobene, res pa je, da ni vedel tega, kar sledi, česar končno niti ni mogel.

Takoj po tistem propadu, ali kako naj rečem novemu škandalu na mojem zajetnem spisku teh nezgod, s katerimi sem že skrajno dolgočasen, čeprav bi lahko

obravnaval le še to, skratka, ni vedel, da sem se lotil opravičila, in sicer v obliki knjige, ki sem jo tudi spisal, in mislim, da izčrpnjšega opravičila v svoji gostilniški karieri ni dobil nikoli.

Ja, napisal sem knjigo. Ne da bi ji zdaj pripisoval takšno vrednost in knjigam sploh dajal kakšno težo, toda vsaj takrat sem mi je zdelo takšno opravičilo več vredno kot tisoč izgovorjenih besed. Tako je pač bilo. Ne vem, morda tako razmišljam celo zdaj, saj sem pred podobnim podvigom. Seveda za tisti primer govorim o knjigi *Gremo vsi na literarni večer*. Ja, izpod mojega peresa je prišla. Seveda se vmes smejem, čeprav je grenko. Že naslov mi je osupljiv. Kar uživim se v njega, neverjetno, čeprav vidim le en sam prizor. Ko smo v kakšnem lokalju in kdo zakriči: Gremo vsi na literarni večer!

Res srhljivo, ne bom pa opredeljeval takšnih pijanosti. Saj te gane, kot te gane, ko kdo nenadejano zapoje: Vino na usnama ... Vendar pustil bom vse to, čeprav me zgane in kar malo pretrese. Kot da bi pogrešal določene trenutke, tu gotovo ni kaj, ki niso niti izpadi, bolj so vzdih, izrečeni v izrazito pravih trenutkih.

In o čem knjiga govori? Da ne rečem delo. Ja, delo, le kakšno, skratka, na zajetnem številu strani ugotavljam ali poskušam ugotoviti, zakaj meni ni nikoli uspel noben literarni večer. Noben literarni nastop, ali kako naj še rečem tem izpadom, ki se dogajajo tu in tam. In spet se ne nameravam čisto nič opravičevati. Če se lahko malo popravim: vsaj ta hip sem prepričan o tem.

V knjigi *Gremo vsi na literarni večer*, mimogrede rečeno, to je edina knjiga, dobro, moja knjiga, ki jo predlagam v branje, zavzeto raziskujem, zakaj prekleto se mi ponavlja, da sem prej ali slej omagal. V Gajotu sem postavil celo rekord. Niti minuto ni trajalo vse skupaj, torej sem po vsem sodeč napredoval.

Na straneh torej tuhtam.

Tuhtam in tuhtam in pridem tudi do kar zanimivih ugotovitev. Kar se mene tiče, o tem si moramo biti na jasnem. Če se ne motim, sem na koncu priložil dve pesmi neznanih avtorjev, ne, eden s pesmijo *oče vozi traktor, mama limuzino, jaz pa fuk mašino* mi je še vedno neznan, medtem ko je drugi Peter Mlakar s svojo pesmijo *Vladar je heroj, ko pride na dvor in zakriči: še kurb, še šnopca*, skratka, vseeno sem podal kar dva kosa, ki sta vredna branja kadarkoli in tudi kjerkoli, torej se prav vse zaiskri v meni, ko končno ugotovim, da morda še nisem napisal besedila, ki bi sploh bilo vredno branja. In to tako v pesniški obliki kot tudi v prozi. Saj dram se vsaj zaenkrat še ne bere, kar gotovo čisto ne drži, imajo pa posebno mesto že zato, kar niti ni tako daleč, ker so zapisane besede položene drugemu na jezik.

Ne vem, ampak če sem že pri dramah. Še naslednje sem pomislil. Morda zato tako sovražim, celo preziram dramske umetnike. Tudi to sem na hitro izstrelil, a nikoli ni prehitro. Seveda so med njimi izjeme, kot so med vsemi, celo takšni so, ki jih neizmerno spoštujem, zato ni čudno, da sem se spomnil še na njih, če je na tapeti Mila Kačič.

Mila Kačič je bila dramska umetnica, pesnica in gotovo še kaj, mene je zanimalo predvsem tisto še kaj, saj ne vem, ali sem jo videl še kje, razen v omenjeni *Butnskali*, vem pa, da se je bralo na veliko in se gotovo še vedno, torej veliko so v obtoku njene pesmi, a spet moram priznati, da niti ene še nisem prebral, tako da se obljube in opravičila kar vrstijo, če se že ne kopičijo. Prav neverjetno.

Končno se moram vzeti v roke in izpeljati obljubljeni.

Ja, lotiti se moram Ivana Cankarja.

Prebrati moram Milo Kačič.

Ni druge.

Očitno še vedno ne znam ubiti dveh muh na en mah, kakor se reče, k čemur bom dodal le to, da dvomim, ali znam sploh eno. Točno tako je z mano, bo pač treba kaj prebrati. Kar nekaj besed sem spet porabil, da sem lahko to povedal. Ja, prav rokave si bo treba zavihati, začel sem s tem, in zaradi tega in onega vzeti nazadnje kakšno knjigo v roke.

In spet bi se moral vrniti na začetek, ki označuje bolj moj konec. Žal. Tudi na branje sem začel zreti kot na še tole spijemo pa gremo. Tudi žal. In ali gre res le za vest? O tem sicer dvomim, saj sem kar užival, ko sem bral. Vsaj ta spomin me ne vara. Kot sem užival, ko sem sam pisal. K enemu in drugemu je sicer treba pristaviti kdaj pa kdaj. Užival sem tudi zaradi drugih reči, a na teh straneh se bom pač spopadal z branjem. In morda tudi s pisanjem, to puščam odprto.

Ja, ni bilo slabo dobiti kdaj pa kdaj kakšno knjigo v roke. Bolj obdobja sem imel, tu res ni kaj. Prav vrže